

Yrittäjäksi Hiusalalle

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO.....	3
YRITTÄJYYS.....	4
YRITYKSEN PERUSTAMISEN ERI VAIHEET.....	4
Liikeidea.....	4
Yritysmuodon valinta.....	5
Sopimus vuokranantajan kanssa.....	5
Oman liikkeen perustaminen.....	7
Liiketoimintasuunnitelma, rahoitus-, kannattavuus- ja myyntilaskelmat.....	9
Yrityksen perustamisilmoitukset.....	9
Rahoituksen järjestäminen.....	10
MUUTA HUOMIOITAVAA YRITYKSEN ALOITTAESSA.....	11
Verot.....	11
Vakuutukset.....	12
Kirjanpito.....	13
MATKASI VARRELLE.....	15
Yrittäjän työttömyysturva.....	15
Jos sairastut.....	15
Työturvallisuus.....	16
Kouluttautuminen.....	16
Järjestäytyminen hiusalan yrittäjäliittoon.....	17
Työhyvinvointi/jaksaminen työssä.....	17
KIIITOKSET.....	18
LÄHTEET.....	18

JOHDANTO

Tämä opas on tarkoitettu sinulle joka olet harkitsemassa tai jo aloittamassa yrittäjän uraa hiusalalla.

Suuri osa hiusalalla työskentelevistä toimii itsenäisenä ammatin- tai liikkeenharjoittajana, eli yrittäjänä.

Itsensä työllistäminen yrittäjänä on hiusalalla usein hyvä vaihtoehto, maakunnissa jopa ainut vaihtoehto työskennellä luovassa ja mielenkiintoisessa ammatissamme.

Ajatus yrittäjyydestä voi alkuun kuitenkin tuntua pelottavalta

”Uskallanko ottaa taloudellisen riskin?”

”Pärjääkö yrittäjänä?”

”Mistä saan neuvoa ja apua?”

Kaikki nämä ovat varmasti päällimmäiset kysymykset, kun mietit yrittäjäksi ryhtymistä.

Tämän pienen oppaan on tarkoitus antaa sinulle, hiusalan ammattilainen, vastauksia mieltäsi vaivaamiin kysymyksiin, varmuutta ja rohkeutta ryhtyä yrittäjäksi. Toivottavasti näillä ohjeilla onnistut välttämään muutamia kompastuskiviä urasi alkutaipaleella, kaikkea kun ei tarvitse opetella kantapään kautta!

Tärkeintä yrittämisessä hiusalalla on arvostus omaa ammattitaitoasi kohtaan ja nöyryys työntekoon, kaikessa muussa pärjää kyllä, kun muistat toimia rehellisesti ja vastuuntuntoisesti!

Yrittäjänä toiminen tuo paljon vastuuta, mutta antaa myös vapautta päättää itse omista asioistaan.

YRITTÄJYYS

Yrittäminen on uskomista omaan liikeideaan, uskoa omaan itseensä, omaan ammattitaitoon.

Yrittäjänä olet valmis tekemään kovasti työtä oman menestymisesi eteen, olet itse vastuussa omista tekemistäsi tai tekemättä jättämisistä, mutta myös olet oman itsesi herra, eli vastuun lisäksi saat vapauden päättää mm. omat työaikasi, vapaasi jne.

Hiusalan yrittäjänä toimit asiakaspalveluammattissa, joka vaatii mutta antaa myös paljon.

Tärkeimpiä ominaisuuksia yrittäjänä hiusalalla on ihmisten kanssa toimeen tuleminen sekä joustavuus, valmius palvella erilaisia asiakkaita, jotka maksavat sinun elantosi. Tietynlainen nöyryys työntekoon ja asiakkaiden palveluun ovat hiusalalan yrittäjälle myös tärkeitä ominaisuuksia pärjätäksesi. Yrittäjyys vaatii siis paljon työtä, ja siitä usein tulee elämäntapa monelle.

Yritystoiminnan tavoitteena on, että yritys menestyy ja tuottaa voittoa.

Rikastumaan tällä alalla harvemmin pääsee, mutta monelle meistä riittää, että työllistää itsensä ja pärjää omillasi.

Huomaa, että yrittäjänä tulosi ei ole palkkatuloa, vaan yritystuloa, jolloin itse huolehdit veroistasi ym. maksuista (pakollisten kulujen ja maksujen jälkeen ylijäävä osa on sinun tuloasi).

YRITYKSEN PERUSTAMISEN ERI VAIHEET

Kaikkia seuraavia vaiheita tulet käymään läpi yrityksen perustamisessa, usein näitä käyt samanaikaisesti läpi!

✓ **LIIKEIDEA**

Yrittäjyys alkaa liikeideasta.

Tämä asia kannattaa kirjata itselle ylös heti, kun alat pohtia yrittäjäksi ryhtymistä. Liikeidea antaa raamit omalle liiketoiminnallesi.

Haluatko toimia yksin, perustatko oman liikkeen, mitkä ovat vahvuutesi ammatillisesti, mitkä heikkoutesi? Haluatko toimia tiimissä, useamman kollegan kanssa? Tällöin helpoin tie yrittäjyyteen hiusalalla on aloittaa vuokratuolilla tai sopimusyrittäjänä.

✓ YRITYSMUODON VALINTA

Yleisin yritysmuoto hiusalalla on **toiminimi**(tmi), silloin yrittäjä toimii yksityisenä elinkeinonharjoittajana. Yrittäjä tekee itse päätökset ja on itse henkilökohtaisesti vastuussa yrityksen sitoumuksista koko omaisuudellaan.

Toiminimiyrittäjät jaetaan ammatinharjoittajiin ja liikkeenharjoittajiin, molemmat tekevät työtä omaan lukuunsa, erona on, että ammatinharjoittaja tekee työtä ilman ulkopuolista työvoimaa, kun taas liikkeenharjoittajalla voi olla vierasta työvoimaa, lisäksi liikkeenharjoittajan kirjanpito on laajempaa. Toiminimi on yksinkertaisin ja helppo perustaa.

Mikäli olet perustamassa yhdessä jonkun toisen kanssa liikettä, silloin kannattaa harkita avointa yhtiötä tai kommandiittiyhtiötä(Ky), tai jopa osakeyhtiötä(Oy)

SOPIMUS VUOKRANANTAJAN KANSSA

Kannattaa ottaa selvää, mitä eroja on eri yhtiömuodoilla (velvoitteet, oikeudet...)

Sopimusasiat on syytä tehdä erittäin huolellisesti, alla yleisesti päteviä neuvoja vuokratuoli/sopimusyrittäjälle ja oman liikkeen perustajalle:

Vuokratuoli/sopimusyrittäjä:

Helpoin tapa aloittaa yrittäjyys hiusalalla on sopimusyrittäjyys, jolloin maksat yleensä sopimuksen mukaisen prosenttiosuuden KAIKISTA TEKEMISTÄSI PALVELUTÖISTÄ. Tämä on huomattavasti riskittävämpi vaihtoehto alkuvaiheessa verrattuna kiinteään kuukausivuokraan.

Kohtuullinen prosenttiosuus on 30%-50%, riippuen mitä vuokraan sisältyy.

Suomessa ei ole olemassa yhtenäistä käytäntöä vuokrien tai sopimusprosenttien suuruudesta, johtuen monimuotoisesta yrittäjien kirjosta.

TÄRKEINTÄ on, että itse yrittäjänä pidät rohkeasti kiinni omista oikeuksistasi, muista että *sinä* maksat sopimuksen mukaisen vuokran

KAIKKI tärkeät, pieneltäkin, mitättömiltä tuntuvat asiat, olisi hyvä kirjata sinun ja vuokranantajasi väliseen sopimukseen. Näin vältetään jälkikäteen ikäviltä riitatilanteilta.

Tarkista sopimuksesta huolella nämä kohdat:

- **Sopimuksen kesto** määräaikainen vai toistaiseksi voimassa oleva
- **Mitä siihen todella sisältyy**, kuuluuko siihen:
  - aineet, tarvikkeet(henkilökohtaiset tarvikkeet käsittää yleensä sakset, mahdollisesti myös koneet), kertakäyttöiset paperitarvikkeet, hanskat jne.
    - sähkö-, vesi-, teosto-, gramex-maksut, lehtitilaukset
    - puhtaanapitokulut, pyykinpesu yms.
    - markkinointikulujen jako (huom! käyntikortit)
    - rahaliikenteen kulut (maksupäätemaksut)
    - koulutuskulujen jako
    - mahdollinen työasun kustannukset

Mikäli nämä eivät sisälly vuokraan, sovi vuokranantajasi kanssa ennen sopimuksen allekirjoitusta, kuinka menettelette näiden asioiden kohdalla:

- **Tuotemyynti**, provisio tästä
- **Vuokran suuruus**, arvonlisäverollinen vai veroton?
- **Vuokranmaksu- tai tilityspäivä**
- **Vuokrasopimuksen irtisanomisaika** kummallekin osapuolelle
- **Päiväys ja allekirjoitukset** molemmilta, molemmille osapuolille omat kappaleensa

Riitatilanteissa kannattaa ensin yrittää itse selvittää asiaa, tarvittaessa apua voit kysyä Suomen Hiusyrittäjiltä (www.hiusyrittajat.fi), joka on Suomessa parturi-kampaamoalan yrittäjien toimialajärjestö.

Muista, että allekirjoitettu sopimus velvoittaa sinua toimimaan sopimuksen puitteissa sen voimassaoloaikana!

OMAN LIIKKEEN PERUSTAMINEN

- Liiketilän vuokraamisessa tulee olla myös yhtä huolellinen, mitä vuokraan sisältyy, vesi, sähkö, kunnossapito (huomioi mm. jätteiden käsittely, kuka maksaa jäteastiat, kuljetuksen), kuinka toimitaan vahinkotilanteissa, mitkä ovat kummankin osapuolen vastuita
- Huomioi irtisanomisaika, näissä suuriakin eroja, yleensä liiketiloissa melko pitkä irtisanomisaika

Mitä tulee muistaa/ottaa huomioon, kun ostaa valmiin liiketoiminnan kiinteistöineen (myös vuokrakiinteistö, jonka vuokraa omiin nimiinsä)

- Terveystarkastajan tulee tarkastaa tilat, vaikka edellisen omistajan aikana tarkastus joskus olisikin tehty.
- Varmista, että vuokratilan ollessa kyseessä vuokrasopimus on mahdollista siirtää nimiisi
- Huomioi onko vuokrasopimus määräaikainen vai jatkuva sekä irtisanomisaika.
- Sähkö-, vesi-, puhelin-, netti-, pankkikorttikone-, teosto-, gramex- ym sopimusten siirto omiin nimiisi
- Vakuutusten päivittäminen liikkeenharjoittajalle sopiviksi

Huomioi **viranomaisyhteistyö**, kun perustat oman liikkeen, **terveystarkastus, vakuutukset, teosto, gramex-maksut** jne.

Kilpailuta sopimuksia maahantuojien tuote-/tarvikesopimusten osalta!

Huomioi myös seuraavat sopimukset:

- Sopimukset **rahaliikenteestä pankin kanssa**, mm. tilin avaus, yösäilö, rahanvaihto, maksupäätösopimukset
- **Puhelin**
- **Internet** (liikkeen omia nettisivuja varten tarvitet verkkotunnuksen(domain) eli www-osoitteen, sen voit tilata palveluntarjoajalta, lisätietoa Viestintävirastosta (www.ficora.fi))

Mitä tulee muistaa/ottaa huomioon, kun **OSTAT JO TOIMINNASSA OLEVAN LIIKETOIMINNAN UUTENA YRITTÄJÄNÄ**

- Myynti hinta (mitä sisältää: tuotteet, koneet, laitteet, varasto, asiakasrekisteri, kalusto yms)
- Toiminta: ostatko edellisen nimen vai vaihdatko omaan
- Terveystarkastus
- Vakuutukset
- Onko liike kuinka hyvin menestynyt
- Sijainti
- Uusi vuokrasopimus ja sen ehdot
- Ilmanvaihto
- Tulevat liiketilaa koskevat remontit (PUTKET)

MITÄ TULEE HUOMIOIDA TOIMINIMEN PERUSTAMISESSA

- Starttirahan hakeminen -> TE-keskus ja apuja hakemuksen kanssa voi pyytää kehittämissyhtiöiltä (haettava ennen Y-tunnusta!)
- Hyvän kirjanpitäjän hankinta (kirjanpidon voi tehdä myös itse, jos on riittävästi osaamista)
- Yhteys pankkiin, mahdollinen lainahakemus sekä yrityksen tilin avaaminen sekä mahdollisesti yrityksen oma maksukortti www.ytj.fi -> Y3-lomakkeen täyttö, mahdollisesti yhdessä kirjanpitäjän kanssa. Ilmoittautuminen arvonlisäverovelvolliseksi sekä ennakkoperintärekisteriin ja kaupparekisteriin
- Vuokrasopimuksen teko (onko kyseessä kiinteä vuokra eli tuolivuokra- vai prosenttiyrittäjyys -> kuuluuko vuokraan tekniset tuotteet vai tarvitsetko oman varaston), vuokraan kuuluvista muista asioista sopiminen, kuten sähkö, vesi, markkinointi, liikkeen puhelimen käyttö, asiakastarjoilut, lehtitilaukset yms. On suositeltavaa kirjata vuokrasopimukseen AIVAN KAIKKI, jolloin on mustaa valkoisella, mikäli tulee epäselvyyksiä - mm. loma-ajat, mitä kenenkin vastuulle kuuluu sekä asiakasrekisteri ja ns. kilpailukielto
- Yhteydenotot tukkufirmoihin, asiakasnumeroiden hankinta sekä teknisten tuotteiden sekä tarvittavien työvälineiden hankinta

✓ LIIKETOIMINTASUUNNITELMA, RAHOITUS-, KANNATTAVUUS- JA MYYNTILASKELMAT

Näissä kannattaa ottaa suoraan yhteys alueesi yritysneuvojaan, hänen kauttaan saat apua näiden suunnittelemiseen (www.uusyrityskeskus.fi, tai www.yrityssuomi.fi)

Liiketoimintasuunnitelma on kirjallinen suunnitelma liiketoiminnasta, se on ohjenuora sinulle itsellesi sekä neuvottelutyökalu esim. rahoitusta järjestettäessä. Se antaa käsityksen yrityksen kannattavuudesta ja näin helpottaa mm. rahoituksen järjestymistä.

Rahoituslaskelmalla kartoitetaan rahan tarve aloitusvaiheessa, mm. alkuvarasto (mm. myyntivarasto, käyttöaineet, tarvikkeet, kalusteet), rekisteröintimaksut, takuuvuokrat ja esim. käyttöpääoma 3 ensimmäiselle kuukaudelle kuuluvat tähän.

Kannattavuus- ja myyntilaskelmissa hinnoittelulla on suuri merkitys, sillä arvioidaan, onko myyntitavoitteesi realistinen. Hinnoittele palvelusi realistisesti, kultainen keskitie on tässäkin paras keino!

✓ YRITYKSEN PERUSTAMISILMOITUKSET

Ennen kuin voit virallisesti toimia yrittäjänä, sinun tulee tehdä perustamisilmoitus. Perustamisilmoituksella rekisteröit yrityksesi kaupparekisteriin (www.prh.fi/fi/kaupparekisteri.html). Kaikkien yritysten on ilmoitauduttava kaupparekisteriin ennen toiminnan aloittamista. Rekisteröinti on maksullista, vuonna 2017 toiminimen rekisteröinti (yksityinen elinkeinonharjoittaja) maksaa 75 euroa tai paperisena 110 euroa.

Nykyään samalla perustamisilmoituksella ilmoitaudut Verohallinnon rekistereihin, joita ovat *ennakkoperintärekisteri* ja *arvonlisäverorekisteri* (sekä mahdollisesti työnantajarekisteri, jos aiot työnantajaksi).

Lisäksi tällä perustamisilmoituksella haet Y-tunnusta (yritys- ja yhteisötunnus), jota tulet tarvitsemaan muun muassa asioidessasi verohallinnon ja kaupparekisterin kanssa. Y-tunnuksen saat heti käyttöösi kun perustamisilmoituksesi kirjataan yritys- ja yhteisötietojärjestelmään.

Perustamisilmoituskaavakkeen voit tulostaa kätevimmin Patentti- ja rekisterihallituksen ja Verohallinnon yhteiseltä Yritys- ja yhteisötietojärjestelmän sivuilta (www.ytj.fi).

Rekisteröintimaksu tulee suorittaa etukäteen, kuitti tästä liitetään ilmoituksesi mukaan. Voit toimittaa ilmoituksesi lähimpään maistraattiin, sen voi myös postittaa suoraan Patentti- ja rekisterihallitukseen.

✓ RAHOITUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Yritystoiminta tarvitsee lähes aina rahaa käynnistyäkseen, etenkin jos olet perustamassa omaa liikettä, rahoituksen tarve tulee suunnitella erityisen huolellisesti.

Uudelta liikkeeltä puuttuu alkuun vakiintunut asiakaskunta, jolloin vaihteleva tulotaso tulee huomioida ensimmäisten parin toimintavuoden aikana.

Mikäli aiot vuokratuoli/sopimusyrittäjäksi, henkilökohtainen taloudellinen riskisi on pienempi, kun sinun ei välttämättä tarvitse tehdä laite- ja kalustehankintoja alkuun (riippuen vuokranantajasi ja sinun välisestä sopimuksesta, ks. edellä!).

Rahoitusta varten joudut kenties miettimään vierasta pääomaa eli lainaa; lainarahoitusta voit kysyä hyvin omasta pankistasi tai erityisrahoitusyhtiöltä, Finnveralta (www.finnvera.fi). Lainatarjous kannattaa kysyä useammasta pankista!

Sinulla saattaa olla myös mahdollisuus **starttirahaan**, joka on harkinnanvarainen tuki. Sillä helpotetaan yrittäjän toimeentuloa siksi aikaa, että toiminta ja tulotaso vakiintuu.

Tiedustele mahdollisuksiasi saada starttirahaa TE-toimistolta (www.mol.fi). *Huomioi, että starttirahan myöntämisen edellytyksenä on, ettei yritystoimintaa ole aloitettu ennen kuin tuen myöntämisestä on päätetty!*

MUUTA HUOMIOITAVAA YRITYKSEN ALOITTAESSA

VEROT

Yrittäjänä maksat veroja kuten palkansaajatkin. Tulovero määritellään yrityksesi(hiusalalla useimmiten yritys on sama kuin sinä itse)verotettavan tulon perusteella. Tämä tulovero maksetaan *ennakkoveroina* sekä tarvittaessa *jäännösveroina* eli ”mätkyinä”.

Perustamisilmoituksen yhteydessä ilmoittaudut ennakkoperintärekisteriin, jolloin verottaja määrää sinulle oman arviosi mukaisesti ennakkoverot vuosittain. Verottaja lähettää sinulle ennakkoverolipun ja ennakkoverojen tilisiirtolomakkeet. Ennakkoveroihin voi hakea muutosta kesken vuoden.

Ennakkoverot kannattaa määritellä riittävän suuriksi, tässä hyvänä apuna hyvä kirjanpitäjä, jolla on kokemusta hiusalan verotuksesta.

Arvonlisävero (alv) on kulutusvero, jonka kuluttaja maksaa tuotteen tai palvelun hinnassa yritykselle, joka puolestaan tilittää sen verohallinnolle. Yrittäjä saa lisätä alv:n kokonaisuudessaan myyntihintoihinsa sekä saa vähentää ostojensa alv:n omassa kirjanpidossaan.

Arvonlisäverovelliseksi ilmoittudut kätevimmin myös perustamisilmoituksella. Arvonlisäverovelvollisia ovat kaikki yrittäjät, jotka harjoittavat tuotteiden tai palveluiden myyntiä liiketoiminnassaan. Hiusalalla arvonlisäveron suuruus on 24%, kuten yleinen arvonlisävero Suomessa on.

Jos tilikauden liikevaihto(arvonlisäveroton rahamäärä, jonka yritys saa toiminnastaan ennen mitään vähennyksiä) jää alle 10.000€ (31.12.2015 asti 8.500€), yrittäjän ei tarvitse ilmoittautua arvonlisäverovelvolliseksi, mutta mikäli tämä raja ylittyy, hän joutuu takautuvasti maksamaan arvonlisäveron tilikauden alusta viivästysmaksuineen.

Hiusalalla on suositeltavaa ilmoittautua yritystoiminnan alusta asti arvonlisäverovelvolliseksi, etenkin, jos työskentelet kokopäiväisesti. Liikevaihto kipuaa helposti yli tuon 10.000€:n rajan.

Huomaa lisäksi! Ostotuotteiden arvonlisäveroja et voi vähentää, ellet ole arvonlisäverovelvollinen!! Huomioi, että alv-velvollisena voit vähentää KAIKKI liiketoimintaasi liittyvien kulujen alv-osuuden tulojen alv:n summasta.

Arvonlisävero kannattaa huomioida, kun hinnoittelet palveluitasi.

Arvonlisävero ilmoitetaan ja tilitetään Verohallinnolle kausiveroilmoituksella kuukausittain, neljännesvuosittain tai kalenterivuositain. Maksettavan alv:n osuus saattaa yllättää! Jotta näin ei kävisi, alv-eurot on syytä siirtää vaikka erilliselle tilille, etenkin jos valitset pitkän tilityskauden.

Arvonlisäverovelvollinen yritys voi saada huojennusta (alarajahuojennusta) maksettavasta arvonlisäverosta, jos tilikauden (12 kk) liikevaihto ilman arvonlisäveron osuutta on alle 30 000 euroa (31.12.2015 saakka raja oli 22 500 euroa).

VAKUUTUKSET

Yrittäjällä on yksi lakisääteinen pakollinen vakuutus, yrittäjäeläkevakuutus, YEL. (tämäkin on pakollinen vain jos yrittäjän tulot ylittävät 7.645 € vuodessa ja toiminta on kestänyt väh.4 kk.

YEL määrittää yrittäjän vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeen lisäksi kaikkia Kelan maksamia päivärahoja, kuten sairaus-, äitiys- ja vanhempainrahoja. Kelan päivärahojen suuruus riippuu täysin YEL-vakuutuksesi perusteeksi ilmoittamastasi yrittäjän työtulosta.

YEL-vakuutuksesi tasolla on myös vaikutus yrittäjän työttömyyskassan maksamalle ansiosidonnaiselle päivärahalle.

Tämän vuoksi YEL-vakuutuksen perusteena oleva työtulo kannattaa pitää todellisen työtulosi tasolla.

YEL-maksu on vuonna 2017 (YEL-maksun suuruus päätetään vuosittain) 24,10% ilmoittamastasi työtulosta (yli 53-vuotiailla 25,60%). Uusi yrittäjä saa 25% alennuksen YEL-vakuutusmaksuista ensimmäisten 48kk ajalta.

Kannattaa tarkoin harkita *vapaaehtoisia vakuutuksia*, mm. yrittäjän *vapaaehtoinen tapaturma- ja sairausvakuutus* ovat todella tarpeen, jos loukkaat itsesi tai sairastut. Tapaturmassa tai sairastuessa vapaaehtoinen vakuutus korvaa myös sairauspäivärahoja. Sairausvakuutus saattaa korvata jopa ammattitaudista aiheutuvat kustannukset sekä koulutuksen uuteen ammattiin.

Liikkeen perustajan on hyvä huolehtia liiketilansa vakuuttamisesta varkauksien, murtojen, tulipalon tai vesivahingon varalta.

Kilpailuta eri vakuutusyhtiöitä!

YEL-vakuutus tulee ottaa viimeistään, kun yritystoiminnan aloittamisesta on kulunut 6kk. YEL-vakuutuksen voit hakea eläkevakuutusyhtiöstä, esim. www.etera.fi, www.ilmarinen.fi, www.varma.fi.

KIRJANPITO

Yrittäjänä olet vastuussa liiketoimintaasi liittyvästä kirjanpidosta. Kirjanpitolain mukaan kaikki yrittäjät Suomessa ovat kirjanpitovelvollisia.

Paras ja huolettomin tapa on antaa kirjanpitotyö kokonaisuudessaan hoidettavaksi kirjanpitäjälle tai tilitoimistolle.

Näin sinulta itseltäsi jää yksi murhe vähemmäksi, kunnollinen kirjanpitäjä hoitaa ammattitaidolla kaikki kirjanpitoon liittyvät asiat ja osaa neuvoa sinua veroasioissa.

Tämä on asia, joka kannattaa jo hyvissä ajoin ennen yritystoiminnan aloittamista hoitaa kuntoon, koska kirjanpitäjä osaa neuvoa sinua verotukseen liittyvissä asioissa heti alusta lähtien. Hän huolehtii tarvittaessa myös yrityksen perustamiseen liittyvissä ilmoituksissa.

Yrityksen tilikausi on normaalisti 12 kk, ammatinharjoittajan tilikausi on aina kalenterivuosi(1.-31.12.)

Asianmukaisen tilitoimiston tai kirjanpitäjän etsimisessä kannattaa tiedustella esim. Taloushallintoliiton kautta asiaa, www.taloushallintoliitto.fi.

Muista, että halvin vaihtoehto ei välttämättä ole se paras!! Kunnollinen kirjanpito maksaa, mutta silloin tiedät, että kirjanpitosi on osaavissa ja ammattitaitoisissa käsissä, loppujen lopuksi sinä olet yrittäjänä viime kädessä vastuussa kirjanpitosi oikeellisuudesta.

MATKASI VARRELLE

Yrittäjän työttömyysturva

Työttömyyden varalta sinun kannattaa liittyä yrittäjien työttömyyskassan jäseneksi, näin olet oikeutettu ansiosidonnaiseen päivärahaan. Mikäli et kuulu jäsenkassaan, silloin Kela maksaa työttömyyden kohdatessa työttömyyspäivärahan peruspäivärahan suuruisena.

Työttömyyskassan jäseneksi yrittäjä voi liittyä, mikäli hänen pakollisen eläkevakuutuksen(mm. YEL) vuosituloraja on vähintään 12654€.

Ansiosidonnaisen päivärahan suuruus riippuu jälleen eläkevakuutuksen(YEL) työtulon suuruudesta.

Suomessa on parikin jäsenkassaa, joihin yrittäjä voi liittyä, lisätietoa:

www.ayt.fi, www.syt.fi, työttömyysturvasta lisätietoa myös www.mol.fi.

Jos sairastut

Jos sairastut, sinulla on oikeus saada Kelalta lääkärintodistusta vastaan sairauspäivärahaa omavastuuajan jälkeen, joka YEL-vakuutetulla yrittäjällä on sairastumispäivä ja seuraavat 3 arkipäivää.

Sairauspäivärahasi lasketaan YEL-työtulosi perusteella(ks. kuten myös yllä!)

Työturvallisuus

Työturvallisuuteen on hyvä kiinnittää huomiota heti alusta lähtien, näin saatat pidentää omaa työuraasi merkittävästi, esim. työergonomialla on suuri merkitys työperäisten rasitusvammojen ehkäisyssä. Kannattaa alusta pitäen opetella oikeat työasennot, asiakastuolin sekä oman työtuolisi säädöillä on pitkässä juoksussa suuri merkitys mm. niska-hartiaseudun vaivojen ehkäisyssä.

Kunnolliset työkengät ovat pitkien työpäivien pelastus, niihin kannattaa satsata!

Pitkää tervettä työuraa silmälläpitäen on hyvä muistaa, että työskentelemme kemikaalien kanssa, jotka ovat elimistölle myrkyä.

Tämän vuoksi muista erityisesti suojata kätesi, ne ovat tärkein työinstrumenttisi. Älä säästä kertakäyttöhanskojen kulutuksessa, ne kuuluu vaihtaa esim. värjäyksissä aina 15min. välein!!

Myös liikehuoneiston riittävään ilmanvaihtoon on hyvä kiinnittää huomiota, sillä on suuri merkitys omaan jaksamiseen sekä myös terveyteen.

Työturvallisuus on hyvä huomioida myös terävien työvälineiden säilytyksessä sekä hävittämisessä(esim. veitsien kertakäyttöterät).

Kouluttautuminen

Hiusalalla kouluttautuminen on ensiarvoisen tärkeää, jos haluaa pysyä ajan hermolla, muotihan muuttuu nopealla sykkeellä.

Erilaisia koulutustilaisuuksia järjestävät yleensä kaikki maahantuojat eli tukkuliikkeet. Näihin osallistuminen on tärkeää myös ammatillisen osaamisen kannalta, usein niistä saa itselleen hyviä vinkkejä omaan työskentelyynsä. Koulutustilaisuudet ovat yleensä maksullisia, kysy omalta tukkuliikkeen edustajaltasi lisää kurssikalentereista!!

Hiusalalla voit jatkaa omaa kouluttautumistasi perustutkinnosta ammattitutkintoon(kisälli) sekä erikoisammattitutkintoon(mestari) asti. Hiusalalla voit mahdollisuuksiesi mukaan pyrkiä myös ammattikorkeakouluun, kauneusalan AMK-tutkintoa(estenomi) opiskelemaan.

Näistä tutkinnoista lisää opetushallituksen sivuilta www.oph.fi, tutkintojen suorittamismahdollisuuksista kannattaa olla yhteydessä suoraan alueesi ammatillisiin aikuisopistoihin.

Järjestäytyminen hiusalalan yrittäjäliittoon

Suomessa hiusalalla Suomen Hiusyrittäjät ry, toimii eturintamassa suomalaisten hiusyrittäjien hyväksi. Liittoon kuulumalla varmistat itsellesi ajantasaisen tiedotuksen sekä neuvonnan saamisen (mm. alamme koskevat lait, verotusasiat).

Etenkin, jos aiot palkata työntekijöitä, on hyvä kuulua liittoon. Suomen Hiusyrittäjät neuvottelevat mm. alamme koskevat yleissitovat työehtosopimukset PAM:n (Palvelualojen ammattiliitto)kanssa, näin ollen tulkintaoikeus sopimukseen on vain Hiusyrittäjillä sekä PAM:lla. Lisätietoa www.hiusyrittajat.fi

Työhyvinvointi/jaksaminen työssä

Hyvinvointisi työssä riippuu pitkälti kaikesta mitä muuta teet työsi ohessa. Ihminen ei ole kone, muista pitää riittäviä taukoja työssäsi.

Vapaapäivien ja lomien tärkeyttä ei tule väheksyä, vaikka moni yrittäjä miettii, onko taloudellisesti kannattavaa olla poissa. Hiusalalla ainut tulonlähde yrittäjälle monesti on käsillämme tehty työ, mutta vaikka poissa ollessamme tuloa ei kerry, kannattaa oman jaksamisen kannalta pitää vapaapäiviä sekä lomia.

Vapaiden lisäksi omaan jaksamiseen työssäsi auttaa säännöllinen liikunta, muut harrastukset sekä terveelliset elämäntavat, terveellistä ja monipuolista ruokavaliota unohtamatta.

Muista myös kollegoiden antama tuki, pidä yhteyttä lähimpiin kollegoihisi, unohtamatta naapuriliikkeessä työskenteleviä kollegoita, kokemusten ja mielipiteiden jakaminen antaa uusia voimia ja ajatuksia omaan työhösi!

LÄMPIMÄT KIITOKSET

kaikille 12 tämän oppaan ideoinnissa mukana olleille imatralaiselle ja lappeenrantalaiselle hiusalan toimijalle!

Haluan kiittää myös Imatran Seudun Kehitysyhtiö Oy:tä sekä Suomen Hiusyrittäjät ry:tä hyvistä neuvoista ja ajantasaisen tiedon saamisesta!

Maiju Näränen

Päivitys 2017, Julia Lind

LÄHTEET

Perustamisopas alkavalle yrittäjälle 2012/ Suomen Uusyrityskeskukset ry

www.yrityssuomi.fi

www.ytj.fi

www.kela.fi

www.oph.fi

www.hiusyrittajat.fi